

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ МОРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ РИБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Циклова методична комісія « Судномеханічні дисципліни»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова ЦМК

_____ Євгеній ШПІГОЦЬКИЙ
Протокол №__ від «__» _____ 2023р.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладач	Єна Оксана Михайлівна, викладач першої категорії
Контактний телефон	
E-mail	
Навчальна дисципліна	Основи охорони праці
Назва освітньої програми	Експлуатація суднових енергетичних установок
ОКР	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	271 Морський та внутрішній водний транспорт
Спеціалізація	271.02 Управління судновими технічними системами і комплексами
Форма навчання	денна
Курс/ семестр	3 курс, V семестр
Обсяг дисципліни в годинах/ кредитах ECTS	46 години / 1 кредит Лекцій – 18 годин Практичні заняття – 6 годин Самостійна робота – 22 годин
Статус дисципліни	Нормативна

Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни Головною метою вивчення навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» здобувачів фахової передвищої освіти професійно-комунікативних компетенцій, на виконання вимог для отримання необхідних навичок озброєння спеціалістів морського флоту знаннями законодавства в галузі охорони праці, нормативно-технічними документами з техніки безпеки, виробничій санітарії та пожежної безпеки, а також відповідними теоретичними та практичними знаннями для можливості самостійного рішення питань забезпечення безпеки праці або ліквідації причин травматизму моряків на борту судна і в змішаних екіпажах відповідно до кодексу ПДНВ (STCW78/95) з поправками.- підготовка плавскладу до дій націлених на зменшення ризиків , які можуть мати місце в процесі їх професійної трудової діяльності. Послідовна підготовка плавскладу морського і річкового флоту для забезпечення і підвищення безпеки людини на морі в звичайних умовах праці та екстремальних умовах.

- формування ідеології безпеки людини, яка знаходиться в морі;
- попередження прояву небезпеки її життю шляхом вивчення загальних закономірностей появи й розвитку ризиків небезпек, їх властивостей, наслідків впливу на організм людини;
- основи захисту людини, її життя, а також на розробку й реалізацію діяльності людини в умовах праці;
- сформуванню курсантів свідоме й відповідальне ставлення до питань особистої безпеки і безпеки тих, хто їх оточує;
- навчити курсанта розрізняти, оцінювати та своєчасно реагувати на потенційні небезпеки. - навчити курсантів закономірностям виникнення небезпечних та шкідливих факторів;
- попереджувати та нейтралізувати наслідки дій на організм людини шкідливих факторів у процесі трудової діяльності на морському транспорті.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Модуль 1. Охорона праці в галузі.

Розділ 1. Система управління охороною праці її складові та функціонування

Тема 1.1. Мета, завдання та методи діяльності «Охорона праці в галузі».

Визначення охорони праці. Законодавство про охорону праці (Конституція України, КЗпП, Закон України про охорону праці). Державна політика в галузі охорони праці.

Тема 1.2. Нормативна база для забезпечення охорони праці на морському транспорті.

Нормативна і нормативно-технічна документація. Правила техніки безпеки на судах морського флоту. Правові та організаційні основи охорони праці. Правилах морського перевезення небезпечних вантажів (МОПОГ).

Міжнародні рекомендації про охорону праці на море. МКУБ, ПДМНВ 78/95 про підготовку фахівців флоту з погляду вимог техніки безпеки. Основні аспекти проблеми забезпечення безпеки людини на морі (Конвенція СОЛАС, діяльність ІМО).

Практичне заняття № 1. Міжнародні конвенції, кодекси та рекомендації по охороні праці моряків та охорони довкілля.

Розділ 2. Організаційно-технічні заходи охорони праці в галузі.

Тема 2.1. Система управління охороною праці.

Система управління охороною праці (СУОП). Визначення - управління охороною праці, об'єкт управління охороною праці. Законодавча, нормативна і методична основа СУОП.

Тема 2.2. Нагляд і контроль за додержанням законодавства про охорону праці на морському транспорті.

Громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці. Права уповноважених трудових колективів та профспілок у контролі за дотриманням законодавства про охорону праці. Інструктаж, види.

Тема 2.3. Фактори виробничої середовища.

Виробничі шкідливості та засоби зниження їх впливу на організм людини. Санітарні правила і документи для морських суден.

2.3.1. Мікрокліматичні умови у суднових приміщеннях.

Особливості утворення шкідливих газів, парів і пилу на суднах, їх вплив на організм людини. Токсичні речовини. Системи вентиляції та кондиціювання на судах.

Практичне заняття № 2. Особливості утворення шкідливих газів, парів і пилу на суднах,

оцінка впливу шкідливих речовин на організм людини

2.3.2. Вимоги безпеки до рівня шуму та вібрації на судах. Методи боротьби з шумом і захист від вібрацій на судах.

2.3.3. Захист від електромагнітного випромінювання на морських судах. Характер впливу електромагнітного випромінювання на людину.

Тема 2.4. Безпека виробничих процесів на морському транспорті.

Комплектування, використання і догляд за засобами індивідуального захисту та індивідуальними рятувальними засобами.

2.4.1. Електробезпека на судах.

Особливості технічного обслуговування електростанцій і електроприводів на судні. Основні заходи від ураження електрострумом при обслуговуванні контрольно-виміральної апаратури, РЛС та гідроакустичних пристроїв. Дія електроструму на людину.

2.4.2. Вибухонебезпечності виробництв і вибухозахист.

Параметри і властивості які характеризують вибухонебезпечність середовища. Основні фактори, що характеризують небезпеку вибуху. Визначення «Вибух» та «Вибухопередбачення».

2.4.3. Особливості пожежної безпеки на судах.

Особливості та причини виникнення пожежі на судах. Організація гасіння пожеж на судах, визначення головного напрямку протипожежної атаки. Розвідка пожежі на судах морського транспорту. Основи горіння (трикутник горіння). Пожежа під контролем, подальші дії екіпажу. **Практичне заняття № 3** Організація пожежної безпеки на судах. Первинні засоби пожежогасіння. Конструктивний пожежний захист.

Тема 2.5. Особливості безпеки праці при проведенні палубних робіт.

Безпека праці при роботі з рульовим та якірним пристроєм, з судновими шлюпками (човнами) і рятувальними засобами. Особливості проведення швартовних робіт.

Тема 2.6. Особливості безпеки праці при проведенні ремонтних робіт.

Безпека праці при виконанні ремонту суднових пристроїв, палубних механізмів.

Тема 2.7. Безпека праці при проведенні господарсько-побутових робіт.

Загальні вимоги. Особливості безпеки праці при обслуговуванні об'єктів служби побуту.

Тема 2.8. Екологічна безпека. Відповідальність і контроль.

Екологічна безпека на морському транспорті. Експлуатаційне забруднення з суден. Охорона навколишнього середовища в портах. Відповідальність і контроль. Суднові документи та процедури щодо захисту середовища від забруднення.

Загальні компетентності, спеціальні (фахові) компетентності	КЗП-05. Базові знання про основи екології, безпеки життєдіяльності та охорони праці.
Програмні результати навчання	ПРН 46 Знання особистої безпеки та громадських обов'язків. ПРН 47 Знання відповідних конвенцій ІМО, які стосуються охорони людського життя на морі та охорони морського середовища
Політика курсу	Дотримання академічної доброчесності передбачає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи здобувачі можуть консультуватися з викладачами та з іншими здобувачами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. Система вимог: - необхідним є вивчення навчального матеріалу за

	<p>кожною темою;</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконувати всі види завдань, передбачених обсягом і змістом навчального курсу; - не спізнюватися на заняття (аудиторні та під час онлайн-навчання); - не розмовляти на заняттях, не користуватись телефоном та іншими гаджетами(за винятком дозволу викладача при виконанні завдань); - на заняття приходити у формі; - не пропускати заняття без поважних причин; - обов'язковим є відпрацювання всіх пропущених занять (незалежно від причини пропуску) у відведений викладачем час (згідно графіку проведення консультацій), для відпрацювання пропущених занять використовувати GoogleClass; - в разі невиконання своєчасно завдань підсумкова оцінка знижується; - активно брати участь в навчальному процесі; - бути терпимим, відкритим, відвертим, доброзичливим до однокурсників та викладача; - конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на заняттях; - охайно писати конспекти та практичні роботи; - дотримуватись академічної відповідальності та доброчесності (списування і плагіат заборонені).
<p>Форми поточного та підсумкового контролю</p>	<p>Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності здобувачів освіти включає поточний, модульний (відповідно визначеному змістовому модулю), та підсумковий/семестровий контроль результатів навчання.</p> <p>Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних та самостійних робіт, що передбачені робочим навчальним планом згідно з темами робочої навчальної програми. Поточний контроль знань здобувачів здійснюється за двома напрямками: I – контроль систематичності та активності роботи на заняттях; II – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання.</p> <p>Модульний контроль проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.</p> <p>Семестровий/ підсумковий контроль для денної форми навчання проводиться у формі диференційованого іситу.</p> <p>В умовах дистанційного навчання контроль здійснюється синхронно та/або асинхронно, за допомогою інтерактивного тестування, на відеоконференціях, через виконання завдань, наданих через платформу Google Classroom.</p>

	<p>Поточний контроль.</p> <p>а) контроль на практичних заняттях:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вибіркове опитування перед початком занять; - фронтальне опитування та фронтальна перевірка домашнього завдання; - тести; - письмова контрольна робота; - оцінка активності курсантів на занятті. <p>б) контроль виконання позааудиторної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - перевірка конспектів; - індивідуальна співбесіда; - проведення навчальних конкурсів на краще знання навчальної дисципліни. <p>Підсумковий контроль.</p> <p>а) семестровий диференційований залік:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконання модульного контролю; - оцінка засвоєння навчального матеріалу з дисципліни <p>б) екзамен.</p>
--	---

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ КУРСАНТІВ

Підсумковий бал з навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних при підсумковому контролі.

Рівні компетентності	Бали	Критерії
I. Низький (рецептивно-продуктивний)	1	Курсант поверхово засвоїв навчальний матеріал і може за допомогою словника зробити дослівний переклад тексту
	2	Курсант виявляє здатність викладати думки на елементарному рівні і може за допомогою викладача відтворити з пам'яті фрагмент прочитаного твору, робить спробу його аналізувати.
	3	Курсант фрагментарно викладає свої думки, здатний дати відповідь на запитання й завдання, які охоплюють незначну частину навчального матеріалу.
II. Середній (репродуктивний)	4	Курсант володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий. За допомогою викладача намагається висловити свої почуття з приводу прочитаного, намагається читати спеціальні тексти і переказувати їх.
	5	Курсант здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну частину опрацьованого матеріалу, висловлює свої думки і почуття щодо прочитаного.
	6	Курсант виявляє знання лексичного і граматичного матеріалу, розуміє основні положення, на яких ґрунтується структура англійської мови, прагне робити висновки і узагальнення, виправляти помилки.

III. Достатній (конструктивно-варіативний)	7	Курсант виявляє вміння застосовувати вивчений лінгвістичний і граматичний матеріал у нестандартних ситуаціях, прагне опрацювати нові граматичні джерела, висловлювати власні судження про текст, переказувати його, сприймає на слух не складні тексти
	8	Курсант вміє зіставляти й узагальнювати адаптований матеріал, систематизувати за допомогою викладача лінгвістичну інформацію, контролювати власну діяльність, добирати матеріал для підтвердження власних думок, виправляти помилки
	9	Курсант вільно володіє вивченим матеріалом, вміє застосувати його в практичній і мовленнєвій діяльності, самостійно виправляє допущені помилки. аргументує свої судження з приводу вивченого
IV. Високий (творчий)	10	Курсант виявляє початкові творчі здібності (намагається скласти власні твори – composition; створює кросворди, ребуси, чайноворди). Знаходить нові джерела інформації та самостійно використовує їх у підготовці до занять.
	11	Курсант вільно висловлює думки і почуття; самостійно оцінює різноманітні лінгвістичні явища і факти, виявляючи власну позицію; без допомоги викладача перекладає і переказує тексти на професійну тематику; використовує набуті знання в нестандартних ситуаціях, вміє вести бесіду і робити усне повідомлення в межах тематики.
	12	Курсант виявляє творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування й нахили, вміє самостійно здобувати знання, вільно перекладає і узагальнює неадаптований матеріал, складає план, тези до свого усного повідомлення, сприймає на слух тексти (до 5% невідомих слів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Иванов, Б. Н. Охрана труда на морском транспорте: учебник для мореходных и арктических училищ - М.: Транспорт, 1981. -192с.
2. Гончарова, Г. С. Трудовое право Украины в вопросах и ответах: учебно-справочное пособие: Одиссей, 2007. - 664 с.
4. Иванов Б.Н. Техника безопасности на судах морского флота. изд. «Компас». Одесса 2003г.
5. Иванов Б.Н, Колегаев М.А., Касилов Ю.И., Иванов А.И. Основы охраны праці на морському транспорті. изд. «Компас». Одесса 2003г.
6. Колегаев М.А., Иванов Б.Н., Басанец Н.Г. Безопасность и выживание

на море. Одесса 2007г. 351 стр.

7. Конвенция по охране человеческой жизни на море СОЛАС-74. -С-Петербург: ЦНИМФ, 1993.

8. Международная конвенция ПДМНВ 78/95. - Одесса, 1995

9. Денисенко Н.И., Ставицкий М.Г. Противопожарная защита на морских транспортных судах. М.: Рекламинформбюро, 1976.

10. Загорская Е.П. Техника безопасности на судах Л.: Судостроение, 1987

11. Агеев, Є. Я. Основи охорони праці: навчально-методичний посібник для самостійної роботи по вивченню дисципліни. - Львів: Новий Світ - 2000, 2009. - 404 с.12

Додаткова

1. Иванов Б.Н, Колегаев М.А., Касилов Ю.И., Иванов А.И. Основы охраны праці на морському транспорті. изд. «Компас». Одесса 2003г.

2. Колегаев М.А., Иванов Б.Н., Басанец Н.Г. Безопасность и выживание на море. Одесса 2007г. 351 стр.

3. Конвенция по охране человеческой жизни на море СОЛАС-74. -С-Петербург: ЦНИМФ, 1993.

4. Международная конвенция ПДМНВ 78/95. - Одесса, 1995.

5.Международный кодекс по управлению безопасностью эксплуатации.

6.Судов и предупреждением загрязнения (МКУБ).

7. Международные конвенции, кодексы, рекомендации ИМО и МОТ/Позолотин Л.А., Торский В.Г.-Одесса, 1997.

8.Правила техники безопасности на судах морского флота.

9.РД 31.81.10-75 -М.: В/О "Мортехинформреклама", 2007

10. Предупреждение несчастных случаев на судне в море и в порту: Свод практических правил Международной организации труда (МОТ).-М.: ЦРИА "Морфлот", 1981.

11.Санитарные правила для морских судов СССР." М.: В/О "Мортехинформреклама", 1984.

12. Стенько Ю.М. и др. Справочник по гигиене и санитарии на судах." Л.: Судостроение, 1984.

13. Судовые системы вентиляции и кондиционирования воздуха. Сост. А.А. Мундингер, В.И. Мокрецов, - Л.: Судостроение, 1974.

14. Типовой курс ИМО 1.11 МАРПОЛ 73/78

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-методична література

2. Інноваційні технології

www.dnjp.kiev.ua

www.mns.gov.ua

www.social.org.ua

www.base.safework.ru/iloenc

www.base.safework.ru/safework